

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 415/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om det att nya myndighetsanvisningar försvårar utbyggnaden av optisk fiber

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 415/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Vesa Kallio /cent m.fl.:

Har kommunikationsministern för avsikt att använda sina styrningsbefogenheter för att digitaliseringen av merparten av Finland inte ska stanna upp till följd av Traficoms nya riktlinjer,

hur ämnar regeringen främja genomförandet av sitt regeringsprogram och därigenom bygga av fasta bredbandsförbindelser i områden där de inte byggs på marknadsvillkor och

hur ämnar regeringen säkerställa att myndigheter, som Traficom, stöder och främjar och inte aktivt förhindrar statens mål för digitaliseringen och landsbygdspolitiken?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Landsvägars vägområden är även framöver tillgängliga för nätbyggande. Transport- och kommunikationsverket Traficom bereder en ny föreskrift, och den kommer inte att medföra några avsevärda förändringar jämfört med nuläget. Enligt den nuvarande föreskriften är byggen tillåtna mellan vägen och diket endast på långsluttande vägavsnitt. Även i sådana fall där placering mellan vägen och diket inte är tillåten, kan placering vanligen ändå ske på vägområden som förvaltas av Trafikledsverket, varvid förhandlingar med markägarna utanför vägområdet inte är nödvändiga.

Traficom bereder en revidering av föreskriften om placering av konstruktioner, anläggningar och anordningar på en landsvägs vägområde. Traficom ansvarar för beredning av föreskriften enligt de befogenheter som verket har föreskrivits genom lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005).

Utkastet till föreskrift berett av Traficom är inte på remiss för närvarande, utan var på remiss 14.4–9.5.2025. I utkastet har man enligt Traficom gjort avsevärda ändringar utifrån remissvaren till exempel för att bemöta de farhågor som aktörerna inom optisk fiber på landsbygden har framfört. Avsikten är att det nya utkastet till föreskrift ska skickas på remiss i början av 2026.

Vid den fortsatta beredningen av utkastet till föreskrift har man enligt Traficom återställt möjligheten att på långsluttande vägavsnitt placera konstruktioner på vägens innerslän, dvs. mellan vägen och diket. På andra ställen mellan vägen och diket är placering inte tillåten för närvarande heller. Utkastet har även ändrats så att det blir tillåtet att utföra installationsarbete från körbanan eller vägrenen på landsvägar med en körbana där den genomsnittliga dygnstrafiken (GDT) är under 900 fordon i dygnet. Detta omfattar uppskattningsvis 70 procent av det statliga vägnätet. Syftet med föreskriften är inte enbart ett smidigt placeringsförfarande, utan även att trygga trafiksäkerheten, utförandet av väghållningsåtgärder och att vägkonstruktionen inte skadas i samband med exempelvis placering av jordkablar.

Förbindelserna och tjänsterna i kommunikationsnäten i Finland är både vid nationell bedömning och i internationell jämförelse högkvalitativa, säkra och heltäckande. Kommunikationsnäten i Finland har i huvudsak byggts på marknadsvillkor. I Finland görs det för närvarande avsevärda investeringar i fiberoptiska nät i marknadsmässigt lönsamma områden. Det finns många aktörer på marknaden som har gjort avsevärda investeringar i fiberoptiska nät. Investeringarna kommer dock i regel inte att riktas till glesbefolkade områden, eftersom investeringarna där blir stora per hushåll man når ut till.

Kommunikationsministeriet har sedan 2010 genomfört stödprogram för att främja snabba bredbandsförbindelser. Under det senaste stödprogrammet för bredband uppgick finansieringen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF) till 32 miljoner euro för 2022–2023. Totalt erhöles 41 stödansökningar och stöd beviljades för totalt 27 miljoner euro. För närvarande stöds byggandet av bredband ur EU:s landsbygdsfond genom ett stödprogram som förvaltas av jord- och skogsbruksministeriet. Åren 2014–2022 finansierades sammanlagt 179 projekt med cirka 73,3 miljoner euro ur landsbygdsfonden. I Finlands plan för landsbygdsfonden för 2023–2027 har 53 miljoner euro reserverats för finansiering av bredbandsförbindelser på landsbygden.

Regeringen lämnade ett lagförslag som ska komplettera EU:s så kallade Gigabitinfrastrukturförordning till riksdagen den 21 augusti 2025. Regeringspropositionen behandlas för närvarande (december 2025) av riksdagen. Gigabitinfrastrukturförordningens syfte är att påskynda byggandet av nät med mycket hög kapacitet. Europeiska unionen har som gemensamt mål att alla europeiska hushåll ska ha förbindelser på en gigabit före 2030.

Kommunikationsministeriet har även inlett Projektet för säkerhet och ny ekonomisk tillväxt genom dataförbindelser (projektet TUUTTI) vars syfte är skapa Finlands riktlinjer för utveckling av en säker och digitalt hållbar infrastruktur för kommunikationsnät, som skapar hållbar tillväxt och konkurrenskraft fram till 2030-talet. I projektets första fas skapas det en omfattande lägesbild av infrastrukturen, tjänsterna, marknaden och framtidsutsikterna för kommunikationsnät samt av de viktigaste beslutstidpunkterna i anslutning till dessa. I den omfattande lägesbilden beaktas bland

annat läget och utvecklingsutsikterna för fasta, mobila och satellitbundna förbindelser, med betoning på tillväxt och säkerhet. I samband med projektet bedöms också en höjning av den förbindelsehastighet som ingår i skyldigheten att tillhandahålla minimitjänster.

Genom koncernstrategin för kommunikationsministeriets förvaltningsområde säkerställs de samhälleliga resultaten och verkningarna av förvaltningsområdet samt att målen i regeringsprogrammet uppnås så effektivt som möjligt. Ministeriet styr verksamheten vid de ämbetsverk som hör till dess förvaltningsområde bland annat genom lagstiftning och resultatstyrning.

Helsingfors 18.12.2025

Kommunikationsminister Lulu Ranne